

Beretning fra FreelanceGruppens bestyrelse 2013

Den korte version

Med foråret kom det nye styreudvalg for vores arbejde

Den fornyede Freelancestrategi blev et holdepunkt for os i FreelanceGruppen og for vores samarbejde med forbundet og andre specialgrupper om de centrale temaer: aftaler, efteruddannelse, ophavsret og netværk.

Indledningen til strategien peger på den nødvendige solidaritet mellem alle DJs medlemmer i uddrag:

"DJs medlemmer i medie- og kommunikationsbranchen består af såvel fastansatte som ikke-fastansatte, plus alle mulige kombinationer for den enkelte DJ'er af ansættelsesforhold og selvstændig erhvervsvirksomhed.

Udviklingen af løn- og arbejdsvilkår for den ene gruppe er afhængig af udviklingen for den anden gruppe. Det er DJs mål at sikre de bedst mulige vilkår for DJs freelancere og dermed bidrage til de bedste forhold for alle medlemmer.

DJ opfatter freelancetilværelsen som et mål og en måde at organisere sit arbejdsliv på – på lige fod med at være fastansat. DJ betragter alle medlemmer som ligeværdige.

Det er DJs ambition at ruste medlemmerne bedst muligt til en nutid og fremtid, hvor det enkelte medlem i højere grad end hidtil skal kunne skabe sit eget job og sin egen karriere.

Med Freelancestrategien i baghovedet har vi arbejdet med hovedpunkterne i vores arbejdsprogram for 2013, og med alt andet vi stikker vores hoveder og hænder i.

Aftaler og overenskomster er fortsat nummer et i fagforeningsarbejdet

Som altid er det tålmodighedskrævende, fordi det er et område som kun flytter sig langsomt. De fleste arbejdsgivere ønsker ikke at regulere markedet for freelancere. Men som kan læses flere steder i beretningen, har vi nu fået en god position i DMA-forhandlingerne for de store dagblade, lige som vi har det ved TV2- og DR-forhandlingerne. *Vilkårene for de løst tilknyttede, som freelancere kaldes i DMA-sammenhæng, er kommet længere frem på banen.*

Der arbejdes også på at udvikle O-aftalen ligesom de vejledende vilkår er tilbagevendende til debat. Vi afventer ny statistik for freelanceindkomster, ligesom vi afventer at prisberegneren kommer ud af afprøvningsfasen. Vi håber, at der bliver slået knude på flere af de sager i 2014.

Vi har deltaget i hovedbestyrelsens tænketank, hvor en udvalgt gruppe har udformet et oplæg til Fagligt Forum om DJs fremtidige aftalestrategi.

Efteruddannelse er og vil altid være et centralt anliggende for freelancere

Fra de to fonde og fra FreelanceGruppens egen forsøgspulje er der i år uddelt mange legater til efteruddannelse, men desværre også givet en hel del afslag. Til vores store ærgrelse afviste delegeretmødet et forslag om at skabe en efteruddannelsespulje for de medlemmer, som ikke via en overenskomst er garanteret efteruddannelse.

En aktiv kursusvirksomhed med korte gratis kurser og indimellem større seminarer, som ikke er efteruddannelse, men gerne skulle føre freelancere videre til nye opgaver og nye indgangsvinkler, er derfor vigtige tilbud i FreelanceGruppen.

Ideen om et Freelancernes Akademi har længe været undervejs i FreelanceGruppens bestyrelse og har afventet at få et løft ud i virkeligheden. Der er det nu under navnet DJ BIZ. Pladserne til første runde blev hurtigt udsolgt. Vi tror meget på tiltaget.

Ophavsretten fik sin egen kampagne

I et samarbejde med vores freelancekollegaer i Norden lavede vi fælles kampagne for ophavsretten. Hvert land producerede sin korte film om krænkelse af ophavsretten – konstaterende og humoristisk. Alle medlemmer af FreelanceGruppen har fået den danske film tilsendt sammen med et brev og en huskeseddel om ophavsrettigheder. Vi overvejer nye kampagner på nordisk plan.

Netværk blandt freelancere overalt

Freelancenetværk af mange slags udvikles på hjemmesiden, omkring PingPong, på Facebook, på mailinglister - og i det virkelige liv, både lokalt på arbejdspladser, i faglige grupperinger og på nordisk og internationalt plan. Netværk giver den enkelte freelancer mulighed for fagligt at holde sig ajour, for løbende at være i kontakt med andre og at stå sammen solidarisk, når det behøves. Vi bestræber os på at gøre FreelanceGruppen til et godt udgangspunkt for netværk og nye netværksdannelse.

Vi sonderer for tiden mulighederne for styrkede relationer og alliancer med specialgrupperne i DJ, der har freelancere, senest TV-gruppen. Der er mange oplagte samarbejds punkter i en udmøntning af freelancestrategien til fordel for gruppernes medlemmer.

Medlemsudviklingen giver udfordringer

2013 viser tydeligt, at det journalistiske freelanceliv ligesom medie- og kommunikationsbranchen i øvrigt er i modvind. Reallønnen står i stampe, faggrænserne flyder og dagpengelovgivningen fik en stramning for at nævne nogle af de vigtigste forhindringer.

Det betyder at kløften, mellem de af os der klarer sig godt og de der ikke klarer sig, er blevet større. I FreelanceGruppen udfordres vi af de meget forskellige behov, som forskellige medlemsgrupper står med. Vi forvalter FreelanceGruppens ressourcer i forhold til det og opfordrer DJ til at gøre det samme. Ligesom vi opfordrer DJs ledelse til at gøre Folketingets politikere opmærksom på lovgivningens negative konsekvenser for freelancere.

Det betyder også, at vi har satset meget på at få overblik over arbejdsgivernes måde at håndtere det gratis arbejde. Vi oplever, at det har stor fælles interesse for alle i forbundet.

Debatten om en fusion mellem DJ og Forbundet Kommunikation og Sprog er på flere planer vigtig for FreelanceGruppen. Der er de store spørgsmål om organisation og medlemsindflydelse og økonomi - men også hvad en sådan fusion vil betyde for medlemsudviklingen på freelanceområdet og for en freelanceidentitet.

Fejlbehæftet generalforsamling beklages

Generalforsamlingen 2013 blev holdt i Vejle og samlede små 100 medlemmer. Undervejs og umiddelbart efter sidste års generalforsamling måtte vi erkende et par grove formelle fejl i håndteringen af generalforsamlingen, som vi har lært af. Vi er meget ærgerlige over forløbet og beklager det.

Blandt andet har vores fejltrin resulteret i, at DJ har udarbejdet drejebog for generalforsamlinger, som vi vil bruge fremover for bedre at sikre, at alle elementer kommer med i den korrekte rækkefølge.

Den lange version

Medlemmerne af FreelanceGruppen

Vi ser tydeligere end nogensinde, at freelancere er mangesidige. Der er de selvstændige med gode forretninger og stabil indtægt, som tilpasser det de kan til udviklingen og efterspørgslen. De elsker og påskønner det frie liv. Der er til gengæld også en gruppe medlemmer, som ikke kan få det til at fungere som freelancere. En del af dem har i kortere eller længere perioder været afhængige af dagpengesystemet.

Som konsekvens af den nye arbejdsmarkedslovgivning faldt en del af vores medlemmer i løbet af sidste år helt ud af systemet. Samtidig er det i dag så godt som umuligt at komme på fode igen efter de strammede genoptjeningskrav.

Vi har indset, at de arbejdsløse er en del af vores udfordring. Især fordi der i de arbejdsløses kølvand ligger en række af de problematikker som mange andre slås med; dårlig betaling, ringe efteruddannelse, dårligt fagligt netværk.

DJ har indset det og har vist det konkret ved at arbejde stærkt for forbedrede forhold og mildere genoptjeningskrav i det udadrettede politiske arbejde overfor Folketinget. DJ er blandt andet også på vores anbefaling begyndt at tilbyde meget mere målrettede freelanceintroduktionskurser og tilbyder så andre kurser for arbejdsløse og jobsøgende.

Vi har behov for at styrke freelancerne på alle områder. Kun med stærke freelancere i medlemsskaren er det muligt at slås for bedre aftaler og stærkere politisk indflydelse i en fagforening som DJ, hvor hvert femte medlem i dag er freelancer.

Freelancestrategien – aftaler og sammenhold

Et hovedemne på vores generalforsamling og det efterfølgende delegeretmøde for hele DJ i april var Freelancestrategien. Den grundlæggende tanke, som udtrykkes i indledningen til den, er, at DJ's medlemmer er afhængige af hinanden og at ved at sikre de bedst mulige vilkår for freelancere, bidrager man til de bedste forhold for alle.

Strategiens første punkt handler om, at der skaffes aftaler for freelancere. Det er svært, men må ikke opgives. Derfor var freelancevilkår også del af de store DMA-forhandlinger, som hvert andet år får sat dagbladernes aftaler til debat, ligesom et lille udvalg, som I kan se et andet sted i beretningen, arbejder på at forny O-aftalen.

De øvrige punkter handler om sammenhold mellem faste og freelancere, om faglig styrke, om differentieret indsats, og om at freelancere skal rustes til også selv at aftale sig frem til forbedrede vilkår. Det handler om at sikre en differentieret indsats, så alle fag og virksomhedsopbygninger har plads samt om støtte til at udvikle og markedsføre de enkelte freelancers virksomheder. Et punkt handler om åbenhed om honorarer og vilkår, og endelig handler det om at sørge for alliancer og interessefællesskaber samt at lovgivningen skal ændres, så den ikke skaber forhindringer.

De første resultater af Freelancestrategien er på vej

- Vi rykker blandt andet nærmere bordet i de store forhandlinger for danske medier, de såkaldte DMA forhandlinger.
- Prisberegneren, der skal hjælpe den enkelte freelancer med at forhandle og forstå sin økonomi, er nu på vej ud i en forsøgsperiode.
- DJ sætter i disse måneder ind med ekstra grundige introduktionskurser for nye freelancere. Det er kurser, hvor der stilles krav til dem som ønsker at være freelancere, så de er ekstra styrkede, inden de går i gang.

Folketingspolitikere blev bearbejdet

I oktober holdt DJ Freelanceforum for tredje gang på seks år. Et gratis heldagsarrangement med 100 deltagere. Her konfronteredes tre folketingspolitikere med problemerne for a- og b-skattebetalende freelancere. DJ har gjort et stort lobbyarbejde, blandt andet ved at anbefale en svensk kombinatormodel, hvor freelancere kan beskattes både for lønmodtagerjob og for freelancevirksomhed som skattemæssigt selvstændige uden at det påvirker deres status i a-kassen og mulighederne for dagpenge og efterløn. FreelanceGruppens bestyrelse fulgte tankegangen op med årets julekort, som gik til Christiansborg og personligt adresseret alle udvalgsmedlemmer, der har med arbejdsmarkedsstof, skat og det sociale område at gøre.

Delegeretmøde med freelancestrategien i fokus

Dette møde vedtog blandt andet freelancestrategien. Derudover havde FreelanceGruppen forskellige sager og forslag på dagsordenen:

Nordisk ophavsretskampagne

Vi fik god opbakning til vores nordiske kampagne for ophavsrettigheder. Den bestod i en almen opfordring til at respektere ophavsretten og en lille tegnet film, som vil huske alle på at kreditere og betale ophavsmanden, når man anvender professionelt mediarbejde. Også de øvrige nordiske freelanceorganisationer præsenterede lignende film på Den Internationale Ophavsretsdag 23. april.

Vi deltager desuden stadig i DJs roadshow "Ophavsretten er guld", som har været i København og i Hobro, og som rykker ud når nogen kalder.

Nye forslag og sager

Et forslag om at give freelancere og faste mere ensartede økonomiske betingelser i form af evt. tabt arbejdsfortjeneste for at deltage i netop delegeretmødet blev nedstemt.

Ligesom et forslag om at efteruddannelse burde være DJs opgave som en naturlig del af forbundets tilbud til freelancere, og andre som ikke er omfattet af en aftale og dermed arbejdsgiverbetalt efteruddannelse.

Vi foreslår derfor generalforsamlingen, at vi fortsætter FreelanceGruppens forsøgspulje på 200.000 kroner, som er til glæde for 30-35 freelancere om året, og vi vil fortsat tilstræbe at fordele de fondsmidler, vi råder over efter så retfærdige kriterier som muligt.

Ved valget blev antallet af freelancere i DJs hovedbestyrelse minimeret. Freelance-Gruppens formand, Iben Danielsen, blev genvalgt, mens tre andre freelancere som også stillede op til genvalg ikke blev valgt.

Ophavsretsmidlerne foran omfattende omdirigering

En del af vore ophavsretsmidler går til kollektive arrangementer som kurser, seminarer og efteruddannelse i vores eget og i DJ regi. Vi har i 2013 arrangeret to faglige rejser, en gruppe fotografer tog til Bolivia for at rejse med kamera i Che Guevaras fodspor, og en gruppe skrivende og radio-journalister tog på rejse til Ukraine, hvor landets nu nok så aktuelle politiske dilemma mellem EU og Rusland blev afsøgt - med specielt fokus på journalistikkens vilkår og begrænsninger.

EU er på vej med mere restriktive forhold om ophavsretsmidler og en indsats for at finde frem til ophavsretshaveren. Vi kommer til at høre meget mere til de nye regler, men at det får indflydelse på vores økonomiske formåen blandt andet vedrørende seminarer, som det vi holder her i 2014, er sikkert.

Efteruddannelse er vigtig og efterspurgt. I 2013 har vi uddelt fondsmidler fra gruppens to kasser. Desuden har vi også penge i en forsøgspulje til dem, der arbejder på områder, der ikke oppebærer ophavsretsmidler. Der er stor søgning til efteruddannelsesmidlerne, og de er slet ikke tilstrækkelige.

Forandringer i FreelanceGruppens bestyrelse

I forbindelse med generalforsamlingen ønskede Elon Cohn efter mange års engagement i bestyrelsen ikke at genopstille. John Lykkegaard, formand for kreds 4, blev indvalgt i bestyrelsen. Marianne Bækbøl, Gert Nielsen, Marlene Grøftehaug og Ida Sønderby Rosgård valgtes som suppleanter.

Ved det konstituerende møde ændrede vi på arbejdsfordelingen i bestyrelsen. Holdarbejdet i bestyrelsen med foto, radio og TV, tekst og kommunikation som områder blev ophævet. I stedet udså vi tovholdere på områderne i et forsøg på at få mere tværgående indsigt og samarbejde om de opgaver, hvor udfordringerne ligner hinanden. På skift får tovholderne ca. ti minutter af bestyrelsesmødet til at fortælle, hvordan det står til på deres område. Det har givet gode debatter, som alle i bestyrelsen har bidraget til. Den nye arbejdsform evalueres ved bestyrelsens sidste møde inden generalforsamlingen.

I foråret besluttede Jens Rossen efter mange års indsats at træde ud af Freelance-Gruppens bestyrelse. Tak til Jens for hans sikre faglige synspunkter og hans stædige arbejde for freelancerne. Marianne Bækbøl trådte som 1. suppleant ind som medlem af bestyrelsen.

2013 et skæbneår for arbejdsløse

Forholdene for arbejdsløse i Danmark er strammet gevaldigt i 2013. Vi har sammen med DJ argumenteret for, at i hvert fald genoptjeningskravet bør slækkes.

Vi har informeret og vejledt en række berørte freelancere. Vi har også produceret et par videoer på freelancegruppen.dk om problematikken netop for at støtte de pressede freelancere, som ikke længere kan få supplerende dagpenge i perioder, men går direkte i arbejdsløshed.

Langt hen ad vejen viser det sig, at en del medlemmer har været freelancere, fordi de ikke har kunnet få fast arbejde. Trods en massiv indsats med kurser og træning i at skaffe sig arbejde, i at arbejde på flere platforme og i at argumentere for bedre lønninger, har en del af vore kolleger ikke klaret presset. Det har resulteret i flere debatter på nettet, som viser at vi har stærke selvstændige og veltjenende medlemmer, men også medlemmer, som reelt er arbejdsløse. Imellem de grupper er der heldigvis også en langt større gruppe som finder nye veje, og som vi forsøger at støtte med kurser og relevant information.

Arbejdsløshedstallene i DJ - udstødte gemmer sig i de umiddelbare fald

Arbejdsløsheden falder – ja, det viser de statistiske tal. I 2012 var ledigheden 6,9 pct. i Dansk Journalistforbund. I slutningen af 2013 var ledigheden faldet til 5,2 pct. I hele Danmark var ledigheden i november 2013 på 5,9 pct.

Bag de ændrede tal gemmer sig dog medlemmer, som allerede er faldet for dagpenge-retten. Efter det er sket, optræder de ikke i statistikkerne, og det giver et skævvredet billede af DJs ledighed, og måske især en gruppe som FreelanceGruppen, og blandt andet også DJ:Fotograferne og Organisationsgruppen i DJ.

I november 2013 var der 1.740 medlemmer af FreelanceGruppen, året før var vi ni flere. Opgørelsen viser, at 4,6 pct., altså 80 medlemmer, er berørt af arbejdsløshed, mod 7,7 pct. I 2012, svarende til 136 personer. Ved siden af disse tal gemmer der sig givetvis også medlemmer som allerede er faldet ud af systemet. Det er en alvorlig sag, og den har fyldt meget i fagpolitikken i 2013.

Blandt FreelanceGruppens medlemmer er fire i støttet arbejde nu, dobbelt så mange som året før.

Årets gang for kommunikationen med og mellem medlemmerne

Vi har i årets løb satset på en ny webstrategi for at få mere trafik og mere levende debat på freelancegruppen.dk. Vores netværk PingPong har fungeret godt for den tredjedel af medlemmerne, som har tilmeldt sig dette. Mange får også det daglige nyhedsbrev. Tilmelding til PingPong og til nyhedsbreve sker på www.freelancegruppen.dk. En række medlemmer har på eget initiativ stiftet deres egen gruppe på Facebook, og det virker som et godt netværk.

Vi har fået et mere fleksibelt mail-system, der gør det er lettere at udsende medlems- og nyhedsbreve, så det gør vi ofte og med aktuelle emner. Der har været udsendt 20 nyhedsbreve i 2013. Kun en enkelt gang i år har vi brugt den ret vi har i DJ til at sende et

fysisk brev til alle medlemmer. Det var som led i ophavsretskampagnen, hvor I fik et usb-stik med vores ophavsretsfilm samt information om, hvordan den enkelte bedst sikrer sin ophavsret.

Kurser og konferencer

Vi har stadig mange kurser, og de er for det meste velbesøgte. Det er "hands on" kurser, som er populære.

Dele af FreelanceGruppens bestyrelse engagerede sig i konferencen for freelancere og selvstændige i DJ sammen med Dansk Magisterforening og DJØF. Konferencen hed FreeFutureLab, og den var baseret på at skaffe nye netværk på tværs af fagforeningerne om det at være selvstændig. Jævnfør punkt 10 i freelancestrategien.

Iben Danielsen var FreelanceGruppens repræsentant og aktiv del af konferencen Tal til Øjet i november, som henvendte sig til DJs visuelle medlemmer som fotografer og grafikere.

Vi er i skrivende stund i gang med at forberede freelanceseminar og nordisk seminar. I 2013 var de finske freelancere værter ved Nordisk Seminar; i år ligger opgaven hos os, da svenskerne ikke så sig i stand til det i 2014.

Gratis arbejde til debat

I DJ har FreelanceGruppen markeret sig ved at få en stadig mere central og ligestillingsmæssig rolle som tillidsfolk. Det ser vi blandt andet ved, at vi er rigt repræsenteret ved det årlige TR-stævne, tillidsrepræsentantstævnet, hvor freelanceproblematikker ofte er del af debatten. Blandt andet blev det arbejde, som FreelanceGruppens Anja Dybris har lavet om gratis arbejde og gratis praktik i private og offentlige virksomheder, del af en øjenåbnende debat om gratis arbejde.

Nordisk samarbejde giver bonus

FreelanceGruppen har stor glæde af samarbejdet med de andre nordiske landes freelancere. Vi har mange berøringspunkter og mange emner, hvor vi kan lære af hinanden og vores fagpolitik. Vi følger med og besøger de nordiske freelancers generalforsamlinger, og bakker op om et nordisk seminar med skiftende værter en gang om året. Sidste års meget vellykkede seminar blev holdt i Majvik udenfor Helsinki med temaet Beyond The Borders.

Da DJ i midten af 2013 blev formand for det nordiske journalistsamarbejde, overtog også FreelanceGruppen det nordiske freelancelederskab. Til opgaven som nordiske koordinatore valgtes Mikael Hjuler og Iben Danielsen, som begge gennem flere år har engageret sig i det nordiske arbejde. Den første opgave var at invitere til nordisk minitopmødet, hvor emner som ophavsrettigheder, lønninger, nye aftaleformer og lønstatistik blev debatteret. Der diskuteres videre i maj, hvor Danmark inviterer til topmøde i forbindelse med nordisk seminar. Temaet for seminaret er "The Dedicated Freelancers - and the Limits for Their Work".

FreelanceGruppen og forbundet

Hovedbestyrelsen

FreelanceGruppens formand har nu siddet i DJs hovedbestyrelse i tre år, og det seneste halvandet år også som en af fem i forbundets forretningsudvalg og siden HBs konstituering i maj 2013 også som internt medlem af Fagpolitisk Udvalg. Sus Falch er eksternt medlem af Fagpolitisk Udvalg og Mikael Hjuler medlem af Freelanceudvalget (se deres beretninger nedenfor). Vi er på den måde rimeligt godt placeret i DJs organer. Ved de godt otte årlige møder i hovedbestyrelsen har vi som andre grupper og kredse i DJ en observatør, som i 2013 har været gruppens næstformand, Hanne Fokdal Barnekow. Desuden deltager John Lykkegaard også som observatør i kraft af sit formandskab for Kreds 4. Observatørerne har taleret men ikke stemmeret i hovedbestyrelsen.

Mediestøttelov, offentlighedslov og medlemsrekruttering

Der har været store politiske sager at følge - blandt andet forberedelserne til den nye Mediestøttelov. Den kan have betydning for freelancere, fordi politikken fremover er, at pengene følger redaktioner af en vis størrelse og habilitet. Det er i dag DJs direktør Linda Garlov som er repræsentant i Mediestøtteudvalget. Freelancere er også berørt af de stramninger i offentlighedsloven som regeringen fik flertal til at gennemføre. De betyder at journalister fremover har sværere ved at få adgang til officielle dokumenter. DJ har opponeret mod dette, og medlemmer af DJ har to gange arrangeret protestdemonstrationer foran Christiansborg imod mørkepolitikken for offentlighedens adgang. Der har også været en historisk stor opbakning på underskriftsindsamlingen mod de nye stramninger.

Mere internt har hovedbestyrelsen diskuteret rekruttering af nye medlemmer, især overfor studerende på journalist-, medie- og ikke mindst kommunikationsområdet. FLG har ofte påpeget, at der også burde rettes en rekrutteringsindsats mod freelancere. Et udvalg har diskuteret om mellemledere kan få eller bevare medlemskab af DJ. Enden på den diskussion kan også få betydning for en række freelancere med selvstændig virksomhed. Efter sidste års freelance-medlemssag fik vi sat et større arbejde i gang for at få ændret og forbedret sagsbehandlingen i DJ, og det ser endelig ud til at være lykkedes.

Hanne Fokdal Barnekow har deltaget i den tænketank som kommer med oplæg til diskussionen af en DJ aftalestrategi. Iben Danielsen har desuden deltaget i et udvalgsarbejde om, hvordan vi har det med hinanden i DJ på tværs af faggrænser og arbejdsvilkår. Det såkaldte "God tone udvalg", der kan ses som en erstatning for det bijobudvalg, som blev nedlagt ved delegeretmødet.

Årets debateme i DJ: Fusion med Kommunikation og Sprog?

Forretningsudvalget er DJs koordinationsudvalg overfor KS. HB debatterer økonomi, demokrati og medlemsindflydelse på baggrund af input fra små arbejdsgrupper. Det drejer sig om hvorvidt de to forbund kan finde fælles fodslag, da begge organiserer kommunikationsfolk. Det er en kompliceret proces at finde frem til, hvordan et fælles forbund, en paraplyorganisation eller en helt anden løsning skal være. Det bliver en del af

dagsordenen til Fagligt Forum i april 2014, hvor midtvejsstatus på grundlaget af fordele og ulemper ved en fusion skal præsenteres og drøftes. En eventuel fusion skal til afstemning på DJs delegeretmøde i foråret 2015.

Udfordrende overgangsår for mediernes pension – og for medlemmerne

Hovedbestyrelsesmedlemmer får ofte en række andre hverv, Iben Danielsen sidder blandt andet i AJKS hovedbestyrelse, og i bestyrelsen for mediernes pension.

2013 blev et svært overgangsår for mediernes pension. Det var her vi indledte samarbejde med et nyt selskab, PFA. Det er billigere at have pensionsordning med PFA, men en del medlemmer blev ramt af overgangsperioden mellem Danica og PFA. De fleste blev overflyttet direkte, men de, der var syge i overgangsperioden eller før denne, fik problemer. Det var et kritisabelt forløb, hvor medlemmer blev involveret på en personlig og dårlig måde. I dag er kun en håndfuld medlemmer ikke "udredt", hvilket skyldes manglende kontakt med de enkelte. Langt de fleste betaler nu den billigere pension til PFA, mens andre er blevet i Danica. Ved seminar og generalforsamling i 2014 har FreelanceGruppen bedt PFA komme og fortælle medlemmerne om deres andre tilbud, så den enkelte freelancer kan finde det bedste tilbud til deres situation.

Sager om ophavsret og inkasso

Af Iben Danielsen

Når medlemmernes ophavsret krænkes eller fakturaerne ikke bliver betalt gør DJs juridiske afdeling et stort arbejde for at pengene kan komme i de rigtige lommer. Antallet af ophavsretssager stiger lidt igen sammenlignet med tidligere år, mens inkassosagerne ligger nogenlunde stabilt.

Afsluttede ophavsretssager:

Ophavsretskrænkelser:

2013: 40 sager - sum i alt 525.127 kr.

2012: 37 sager - sum i alt 288.420 kr.

Afsluttede inkassosager:

Der har været et fald i inkassosager, og DJ oplyser at kunder ofte har betalt alene ved trussel om DJ inkasso.

2013: 32 indbetalinger - sum i alt 304.381 kr.

FLG ud af Beskæftigelses- og uddannelsespolitisk udvalg

FreelanceGruppen fik i modsætning til tidligere ikke en repræsentant i det vigtige HB udvalg BUU. Her debatteres mange sager om uddannelse og praktik, og her fødtes en uddannelse for praktikvejledere sidste år. Det var også BUU udvalget som først tog debatten om gratis arbejde op og undersøgte, hvordan forholdene var på en række arbejdspladser, blandt andet DR.

Endelig har BUU behandlet to sager fra FreelanceGruppen, den ene tog udgangspunkt i bedre og mere målrettede kurser for freelancere, den såkaldte freelancernes akademi som i dag kører under navnet DJ BIZ.

I november 2013 åbnede DJ for tilmelding til de første kurser i DJ BIZ, 1 STARTPAKKEN og 2 DJ BIZ-sessions. En DJ BIZ-session er et introforløb, på tre timer for 20 deltagere, for de nysgerrige eller midlertidige, der enten kun freelancer midlertidigt eller blot gerne vil høre mere om det at arbejde freelance. Der har været fuldt besat på de to første introsessions, der er booket året ud – også med sessions i Århus. Der har været en god spredning i ansøgerfeltet, så holdene har kunnet sættes med en blanding af journalistik, kommunikation, grafik/layout, tv og foto – dog ikke helt så mange fra foto som ønsket.

Den anden sag fra FLG som BUU har behandlet er en A-cafe, en månedlig faglig cafedag for arbejdsløse medlemmer som kan møde freelancere, socialrådgiver o.a., og få et kort fagligt oplæg. Det arbejdes der videre med i samarbejde med a-kassen.

Fagpolitisk udvalg – en hjørnesten

Af Sus Falch og Iben Danielsen

Fagpolitisk udvalg er et af de politiske udvalg, som er nedsat af hovedbestyrelsen. Udvalgets medlemmer består af henholdsvis hovedbestyrelsesmedlemmer og eksterne DJ-medlemmer, som er indstillet af specialgrupper og kredse og udpeget på baggrund af deres kompetencer.

Udvalget har blandt andet til opgave at lægge retningslinjer for uddannelse af forbundets tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter, at godkende overenskomster og forberede faglige temaer til hovedbestyrelsen.

Siden generalforsamlingen 2013 har der været delegeretmøde i DJ, hvorfor der er udpeget nye medlemmer til fagpolitisk udvalg. FreelanceGruppens sekretær og tovholder for trykte medier plus kommunikatører, Sus Falch, blev udpeget til endnu en 2-årig periode i udvalget, mens Freelancegruppens formand og medlem af hovedbestyrelsen, Iben Danielsen, har fået sin første periode i udvalget.

Vedtagelsen af DJs nye freelancestrategi på delegeretmødet i april 2013 afspejlede sig omgående i dagsordenerne på møderne i fagpolitisk udvalg, hvor vi har kunnet konstatere øget opmærksomhed på freelancers og selvstændiges vilkår, og stor opbakning til DJs arbejde for at optimere dem.

Relevant rådgivning og rimelig betaling

Indtil videre har udvalget blandt andet diskuteret øget rådgivning ved individuelle aftaler, som i høj grad berører mange af FreelanceGruppens medlemmer, og rimelig betaling for freelancearbejde. Herunder mulige tiltag for at opnå bedre betaling og klæde ikke-ansatte medlemmer på til at få en fair betaling for deres arbejde. Kaster man et blik på hovedtemaerne for udvalgets kommende møder, er der al mulig grund til optimisme på vegne af tidsbegrænset ansatte, freelancere og selvstændige.

Vi kan også med tilfredshed konstatere, at det på visse overenskomster er lykkedes DJs faglige afdeling at forbedre freelancernes vilkår i en tid, hvor de fastansatte har svært ved at forhandle forbedringer hjem.

Ingen freelancefremskridt i O-aftalen

Forbedringer har der imidlertid ikke været på den for freelancere så vigtige O-aftale, som er blevet forlænget, men ikke fornyet. Indstillingen blev godkendt af et enigt fagpolitisk udvalg, der samtidig bakkede op om vigtigheden af, at der arbejdes på at finde nogle nye, stærke repræsentanter hos modparten at forhandle med. En udfordring i drøftelserne om O-aftalen, der er en tiltrædelsesaftale og ikke en klassisk overenskomst med en given modpart, har nemlig været, at modpartens mandat har været flygtigt. Derfor arbejdes der på at finde nye forhandlere, som kan sikre, at en fornyelse har ejerskab hos udgiverne. I en tid, hvor mange oplever et stigende pres på aftaler og overenskomster, er det også opløftende at kunne konstatere, at faglig afdeling har formået at holde udgiverne med ønske om udtrædelse af O-aftalen fast.

DJs Freelanceudvalg går på tværs

af Mikael Hjuler

Gruppen har været repræsenteret i udvalget hele dette år, og efter delegeretmødet blev Mikael Hjuler FreelanceGruppens repræsentant.

Udvalget er et koordinerende udvalg for de grupper i DJ, der har freelancere som medlemmer.

En af de konkrete opgaver, udvalget har, er at få færdiggjort en prisberegner, som vi i FreelanceGruppen har betalt for udviklingen af. Dette er et stykke arbejde, der tager lang tid. Den første version lå færdig ved årsskiftet 12/13, og vi skulle hen til efteråret 2013 før denne version kom i afprøvningsfasen. Afprøvnningen er endnu ikke slut her i januar 2014, men der er håb om, at det lykkes at få den færdig i løbet af dette år.

Medlemsgoder

Af Mikael Hjuler

FreelanceGruppens ophavsretsfonde

Fondene består af en trykt fond, en elektronisk fond for tv- og radiomedlemmer, og en forsøgspulje.

Den trykte fond

Den trykte fond lider under faldende indtægter. Vi har delt den op i 2 x 13 portioner á 7.500 kr., men desværre var dette beskedne antal for meget i forhold til indtægten, så vi endte med at bruge små 70.000 kr. mere end der var indtægter til. Det kunne lade sig gøre, fordi en lille portion penge står som sikkerhed, netop til at dække den slags, men de bliver

desværre ikke ved med at være der. Fortsætter de små indtægter, kommer vi nok ned på under ti portioner ved den næste uddeling. Pengene i fonden bruges jo ikke kun til den enkeltes uddannelse, men også til de seminarer og kurser, der holdes gennem året, og også DJ skal have et administrationsbidrag.

De 26 modtagere af fondsmidler er udvalgt efter et pointsystem, som handler om anciennitet i gruppen, og hvornår medlemmet senest har modtaget fondsmidler til efteruddannelse.

Den elektroniske fond

Den elektroniske kasse, som omfatter radio- og tv-folk, har haft den udfordring, at ansøgerne som noget nyt skulle indsende dokumentation for deres lønindtægt i 2012. Dokumentationen kunne bestå af den seneste lønseddel, kopi af faktura, kontoudtog eller selvangivelse.

Dokumentationskravet blev overset af en del af ansøgerne i begge runder. Fondsudvalget valgte undtagelsesvist i november-runden at indkalde disse manglende bilag, og give gruppen en ny tidsramme.

Også her er der en del, der får afslag, da de har modtaget penge ved den forrige uddeling. For radio- og tv-folk skal der gå 12 måneder imellem ansøgningerne.

Der er desværre nogen, der ikke er opmærksomme på, at det ikke er muligt at spare op, og altså have flere bevillinger stående. Reglerne siger klart, at en bevilling skal være anvendt inden for et par år, ellers føres den tilbage til fonden ved en ny bevilling. Det er lidt surt, da pengene i denne fond jo kan hæves mod et skattetræk.

En del af radio- og tv-folkene søger ikke konsekvent hvert år, og det er ærgerligt. Den elektroniske ophavsretskasse har nemlig penge nok. Vi kan kun opfordre alle til at søge en gang om året de næste par år. Det nye fordelingssystem i denne kasse betyder, at der er penge til efteruddannelse, selvom du ikke har omsat for store beløb. Beløbet udregnes i procent af indtægten, og mindstebeløbet, vi udbetaler, er 500 kr.

I løbet af 2014 og 2015 vil der ske ændringer af reglerne for, hvordan uddelingene skal foregå. Vi regner med, at de nye regler træder i kraft i 2016. Det første, der sker på området er, at EU vedtager et direktiv i foråret 2014 om individuelle ophavsretsmidler. Det er så op til Folketinget at beslutte, hvordan de danske regler bliver i forhold til dette. Vi vil efter bedste evne forsøge at holde medlemmerne løbende orienteret om ændringerne.

Forsøgspuljen til dem der ikke kan søge andre steder

FreelanceGruppen vedtog for to år siden at lave en forsøgspulje, som skal give efteruddannelsesmuligheder for de medlemmer, der ikke kan søge de to andre "almindelige" fonde, fordi deres arbejdsområder ikke genererer ophavsretsmidler.

Det er for eksempel inden for web, kommunikation, video på nettet og andre freelanceopgaver. Efter de første to år med forsøgspuljen har medlemmerne fået øjnene op for, at puljen eksisterer. Rigtig mange har søgt, og skulle vi have efterkommet alle ansøgerne, så skulle puljen have været dobbelt så stor. Vi har måttet give afslag svarende

til 247.500 kroner i november-runden. Det er trist, men også et sundhedstegn på, at freelancere gerne vil efteruddannes.

Vi håber, at den kommende generalforsamling vil beslutte, at der fortsat skal være en fond/forsøgspulje, der dækker de medlemmer, som ikke kan søge andre steder. Som minimum indtil vores moderforbund finder en løsning på deres slogan om, at alle har krav på en uges efteruddannelse hvert år.

Barselsfonden

Der var i årets løb ti kvinder, der fik glæde af vores fond. De fik i alt 245.000 kr. Seks mænd havde også fornøjelsen af at holde orlov, og de fik i alt 31.450 kr. Der blev derfor i alt brugt 276.450 kr. af barselsfonden.

Eftertragtet Freelanceseminar 2013

Af Jens Anders Wejsmark Sørensen

Fra 22.-24. februar havde omkring 110 freelancere sat hinanden stævne på Comwell Kellers Park ved Vejle for at deltage i FreelanceGruppens årlige seminar og generalforsamling.

Seminaret, der havde ni foredragsholdere, handlede endnu engang om 'Den gode historie' – storytelling for radio, tv, kommunikation, foto og tekst. Johnny Frederiksen lavede videokursus, hvor den gode historie blev tilrettelagt, optaget og klippet – og det på meget begrænset tid. Nick Dunkerley og Michael Christophersen gjorde det med deres Hindenburg-redigeringsystem nemt at lave radio. Lars Møller forsynede tilhørerne med metoder til at finde historier med mange skud i. Og så var der en gruppe freelancere, der af Anders Rou Jensen fik befriet deres skrivning, og en anden gruppe, der af Kristian Frederiksen fra TV2 fik input til, hvordan det helt rigtige nyhedsindslag optages, når kameraet er den eneste følgesvend. Abalone Glahn fortalte om LinkedIn og hvordan journalister får det optimale ud af verdens mest benyttede professionelle netværk. Ulla Schade gav en fin opskrift på, hvordan freelancere kan komme styrket ind i den tredje karriere. Maiken Ingvordsen gav et inspirerende foredrag om fundraising til kreative projekter og om kunsten at sælge sig selv.

I skønne omgivelser på Kellers Park, blev seminaret som sædvanligt lagt i en ramme af fest og sjov. Lørdag aften var der traditionen tro festmiddag, dans og uddeling af FreelancePrisen 2013.

FreelancePrisen 2013

Af Jens Anders Wejsmark Sørensen

Hvert år uddeler FreelanceGruppen en pris til en kunde, der i samarbejdet med freelancere viser ekstra god forståelse for vores særlige arbejdsvilkår.

I 2013 var der 24 indstillinger, hvilket var rekord. Efter grundig votering i priskomiteen, der bestod af Jens Anders Wejsmark Sørensen (formand), Annelise Mølvig og Stefan Kai Nielsen, faldt valget på Ole Hjuler fra Blå Kors Pensionat Taastrup. Foruden æren,

blomster og vin bestod prisen af en karikaturtegning af prisvinderen udført af tegneren Kamilla Wichmann.

Ole Hjuler takkede freelancerne for deres store arbejdsindsats og sagde blandt andet:

”Der er ingen tvivl om, at vi som socialarbejdere har brug for jer freelancere. Vi gør rigtig mange gode ting, men får dem ikke formidlet, og så når vi kun til at tale om Dovne Robert og Fattige Karina”.

Prisen blev indstiftet i 2009, hvor den gik til Poul Monggaard, fagbladet Spejlet, og Steen-Lynge Pedersen, fagbladet TIB. I 2010 gik prisen til Anna-Lise Aaen, Idényt, i 2011 til Lisbeth Maindal, redaktør på Ergoterapeuten, og i 2012 til Magisterbladets redaktør Mogens Tanggaard.

Rapporter fra FreelanceGruppens tovholdere og andre særligt ansvarlige

Trykte medier og kommunikatører

Af Sus Falch

Et tilbageblik på 2013 giver et billede af en periode hvor DJs nye freelancestrategi, udnyttelsen af flere kommunikationsplatforme og et godt samarbejde med både faglig afdeling og fastansattes tillidsrepræsentanter har givet resultater. Det har gjort det muligt at undgå forringelser og indimellem ligefrem skabe positive resultater for freelancere, selvstændige og løst tilknyttede. Sådan bør det naturligvis også være på et arbejdsmarked, hvor stadig flere ikke er fastansatte.

Arbejdet som tovholder har i det forgangne år bestået i at:

- deltage i fagpolitiske diskussioner
- vejlede medlemmer om forhandling af vilkår
- udvirke nye medlemsnetværk
- samarbejde med fastansattes tillidsrepræsentanter på arbejdsplader, der benytter sig af freelancers og selvstændiges arbejdskraft
- repræsentere FreelanceGruppen i overenskomstforhandlingerne på dagbladsområdet

Vi har også deltaget i et indledende møde i Fredericia i januar 2014 om dannelsen af en ny journalistgruppe i Dansk Journalistforbund, der kommer til at se dagens lys i løbet af året. Ligesom vi har prioriteret at være aktivt tilstede på Dansk Journalistforbunds delegeretmøde, på TR-stævnet og ved nogle af forbundets mini-kurser. Sidstnævnte for at have indblik i indholdet, så vi på bedst mulig måde kan anbefale dem til medlemmerne.

I det daglige har arbejdet bestået af at vejlede medlemmer telefonisk og i stigende grad på digitale netværk, blandt andet PingPong og Facebook, hvor medlemmerne kommunikerer. Rækkevidden er blevet større, og vores opfattelse er, at råd og vejledning når ud til flere og deles af mange via disse kanaler. Derfor vil vi fortsætte vidensdelingen og rådgivningen på denne måde. Rådgivningen fra medlem til medlem er også fortsat værd at facilitere og udbrede, fordi det bygger på et uvurderligt erfaringsgrundlag fra den virkelige verden.

Gode aftaler skal fastholdes og udvikles

Freelance-leverandører til mange trykte medier oplever stadig et pres på honorarerne, også fra medier, der ikke kan argumentere med dårlige tider og nævneværdigt omsætningstab. Derfor har vi haft fokus på at samarbejde med DJs faglige afdeling om fastholdelse og udvikling af gode aftaler, samt arbejdet med at gøre det enkelte medlem bedre til selv at forhandle gode vilkår på plads. Herunder også at kende de aftaler, der findes og gøre brug af dem.

Helt i tråd med dette og ønsket om at danne kollegiale netværk, afholdt Dansk Journalistforbund, Berlingskes Medarbejderforening og FreelanceGruppen repræsenteret af Sus Falch et møde for Berlingske-freelancere. Mødet handlede om at kende sin ret som freelancer, så man får mest muligt ud af samarbejdet. Der blev talt kontrakter, honorarer, efteruddannelse og netværk, og samarbejdet fortsætter i en ny lukket Facebook-gruppe med deltagelse af både tillidsrepræsentanter fra Berlingske Tidende, faglig afdeling i DJ og tovholderen for trykte medier i FreelanceGruppen. Det er tanken, at mødet og netværksformen kan finde anvendelse på andre medier.

O-aftalen er en såkaldt tiltrædelsesaftale med fastsatte vilkår for fotografer og journalister, som leverer til fagpressen. At det er en tiltrædelsesaftale betyder, at det enkelte fagblad med en underskrift tiltræder aftalen, som er blevet til gennem forhandling mellem Dansk Journalistforbund og to fagbladsredaktører.

O-aftalen er en af freelancernes vigtigste aftaler. Og i 2013 er arbejdet med O-aftalen intensiveret, som det kan læses under afsnittet om fagpolitisk udvalg. Formålet er at sikre, at den fortsætter med at være en attraktiv og operativ aftale, som forhåbentlig endnu flere udgivere kan se en fordel i at tilslutte sig.

Sammen med hold foto, repræsentanter for DJ:Fotograferne, Pressefotografforbundet og faglig afdeling har vi udarbejdet indstilling til, hvordan arbejdet med fornyelsen af aftalen bør gribes an. En indstilling, der fik stor opbakning i fagpolitisk udvalg.

O-aftalen er en ligeværdig aftale for de tiltrådte fagblade og freelancerne og en vigtig referenceramme, når freelancere skal forhandle vilkår på andre medier. Derfor er fastholdelsen af den vigtig for FreelanceGruppen.

I 2013 har vi også leveret deltagere til det store forhandlingsudvalg under Danske Mediers Arbejdsgivere, der omfatter de store dagblade. Helt fra det indledende arbejde har aftaledækning af løst tilknyttede været på dagsordenen og vi har deltaget i en arbejdsgruppe, der har haft til opgave at formulere overenskomstkravene for løst tilknyttede.

Journalister og kommunikatører – modsætninger og fællestræk

Mange skrivende journalister beskæftiger sig også med kommunikation, hvorfor bestyrelsen i 2013 besluttede at lade disse områder varetages af samme tovholder. Derfor har vi

også nøje fulgt debatten om modsætninger mellem kommunikatører og journalister, taget del i debatter og rådgivning på kommunikationsområdet, blandt andet af nyslåede kommunikatører. Også her er vidensdeling og tilstedeværelse på relevante netværk vigtig, og det vil blive prioriteret fremadrettet.

Det evige krav til kompetenceudvikling kræver samarbejde

Det er vigtigt at medvirke til, at medlemmerne til stadighed formår at udvikle deres kompetencer og skaffe sig nye på et mediemarked, der hele tiden stiller nye krav til freelancere og selvstændige. Derfor har vi benyttet enhver mulighed for at bidrage med forslag til Dansk Journalistforbund såvel som til det enkelte medlem om nye tiltag, der kan sikre skrivende og kommunikatørers værdi på arbejdsmarkedet. Her kan det være formålstjenligt at samarbejde med andre faglige organisationer, hvis medlemmer deler arbejdsområder med FreelanceGruppens medlemmer. Derfor har vi deltaget i et samarbejde med bestyrelsesrepræsentanter fra DJØF selvstændige og Dansk Magisterforenings sektion for freelancere og selvstændige, som har haft til formål dels at afholde en fælles konference og dels at dele viden om aftaledækning, arbejdsområder med mere. Samtale fremmer som bekendt forståelsen og forhåbentlig også forståelsen for vigtigheden af fælles fodslaw på fælles arbejdsområder.

Fotograferne er pressede

Af Mikael Hjuler

Fotograferne oplever stadigvæk at markedet er så hårdt, at flere kolleger supplerer indtægten ved andet arbejde udenfor faget. Dette er ikke uden problemer, især overfor a-kassen ved for eksempel beregning af efterløn. Problemet er, at en a-indkomst ikke kan lægges sammen med en b-indkomst. Det er skørt, for der er jo ikke nogen problemer, hvis det er et spørgsmål om at betale skat af indtægterne. Der spiller det ingen rolle, hvad forbogstavet er. Men i forhold til a-kassen er det altså. Problemet blev taget op af en kollega på Pressefotografernes generalforsamling, hvor han bad om, at PF gjorde noget ved problemet. Dette afviste formanden Lars Lindskov, da han mente, at medlemmet var dækket ind ved forbundets arbejde. Men fra FreelanceGruppens side valgte vi at tage hånd om det, og har bakket medlemmet op. Vi sendte derfor en nytårshilsen til en stor del af politikerne på Christiansborg. Om det vil bære frugt, må det kommende år vise.

Der er stadig grund til at opfordre journalister til at lade være med at fotografere, og i stedet forsøge at påvirke de arbejdsgivere, der ikke kan se, at der er en fordel ved at bruge de faguddannede fotografer. Hvis det ikke er muligt at få lov til at samarbejde med en kollega, så bør man i det mindste sørge for, at tage de rigtige priser og med moms på, som er et krav ved fotografier.

Husk kreditering

En ting alle bør være opmærksom på, og som desværre giver en del problemer også indenfor forbundets vægge, er vigtigheden af, at der bliver krediteret rigtigt på fotografier, film, videoer og andre illustrationer. Det er således, at Copydans billedkunstmidler

afregnes direkte til den enkelte ophavsmand, og hvis et værk er navngivet som arkivfoto eller andet, som ikke er ophavsretshaverens navn, går den pågældende glip af ophavsretspengene. Det er derfor, at især fotografer kæmper for en ordentlig kreditering.

Radio- og TV-folket

Af Kenneth Wöhlisfeldt og Hanne Fokdal Barnekow

2013 har været et travlt år for freelancerne på de elektroniske medier. Vi har oplevet, at der flere steder har været en større efterspørgsel på vores arbejdskraft end tidligere. Vi ser, at nogle få freelancere får rigtig gode lønninger, mens mange fortsat skal løbe stærkt for at tjene en dagsløn.

Flere af de henvendelser, vi har fået gennem året, har handlet om rettigheder – og hvordan man beskytter dem. Flere broadcastere har også svært ved at skelne mellem en fastfreelancetilknytning eller om vedkommende er selvstændig producent. I flere tilfælde har broadcasteren valgt at tolke freelanceren som selvstændig producent, fordi flere udgifter, forsikringer mm. bliver lagt over til freelanceren og dermed sparer tv-stationen for penge. Der er i det kommende år et behov for, at vi på kurser, tryk og i almindelig information oplyser mere om fordele og ulemper ved specielt disse to aftaleformer.

I året der er gået har vi igen forsøgt at komme i dialog med TV-gruppen i DJ, og der har nu på formandsplan været et første møde. Vi mener, at begge grupper kan have gavn af en tættere kontakt, da vi ofte færdes på de samme arbejdspladser og på den måde kan bruge hinandens erfaringer og have glæde af de samme kurser. Ligesom vi kan støtte hinanden i forhold til forbedring af freelancevilkår blandt andet på kombinatørområdet og i forhold til forsikringsmuligheder.

Et emne som også har optaget os, er Danmarks Radios stigende brug af (magister) studerende som gratis praktikanter. Problemet er, at det er meget vanskeligt som freelancer at komme indenfor i DR. Det er vores opfattelse, at DR bruger de studerende uhensigtsmæssigt, i egentlige produktioner – og at praktikanterne udfører arbejde, der burde varetages af lønnede praktikanter eller freelancere. Journalistgruppen i DR deler vores bekymring, og vi har i fællesskab bedt forbundet tale videre med magistrene om sagen.

I DR har størstedelen af udlandsfreelancernes netværk løbende tæt kontakt i en fælles protest mod honorarer for nye radio-indslagsformater, Protesten skal ses i lyset af stringernes individuelle kontrakter, hvor indslagshonorarerne ligger mellem 50 – 100 pct. under overenskomstens honorarer.

Overenskomstforhandlinger - hvad og hvordan?

FreelanceGruppen har en repræsentant ved forhandlingsbordet, hver gang Dansk Journalistforbund forhandler overenskomst med TV2 Danmark og Foreningen af TV2 Regionerne. Anja Dybris deltog for tredje gang ved forhandlingerne med regionerne i 2013, mens Hanne Fokdal Barnekow deltog i forhandlingerne med TV2 Danmark.

FLGs repræsentant indgår på lige fod med de fastansattes tillidsmænd i forarbejdet til overenskomstforhandlingerne, udtagelse af krav og kursus op til forhandlingerne.

Både under og mellem de forskellige forhandlingsrunder er FreelanceGruppens repræsentanter ligeværdige deltagere sammen med fire tillidsrepræsentanter, der forhandler på de otte regioners vegne eller TV2 Danmarks forhandlere for journalisterne og to af DJs forhandlere. Både TV2 Danmark og TV2 Regionerne har en overenskomst med Dansk Journalistforbund, der dækker alle typer medarbejdere.

I de otte regionale tv-stationer er i gennemsnit ca. hver femte medarbejder en freelancer, og langt de fleste indgår i vagtplanerne på samme måde som de fastansatte. Freelancerne er typisk producere, fotografer, teknikere, videojournalister (VJ), studieværter og reportere.

Det er meget forskelligt fra station til station, hvor mange freelancere der hyres for at kunne sende hver dag. Bornholm og Lorry er i top med antal af freelancere (og Lorry også med antal af praktikanter), mens Fyn og Syd i de senere år har satset på at fastansætte.

TV2 Regionerne og overenskomstforhandlinger

Af Anja Dybris

En tynd overenskomst

Heller ikke i år lykkedes det at få freelancernes hovedkrav igennem ved overenskomstforhandlingerne med TV2 Regionerne: En freelanceoverenskomst eller -aftale. DJ og vi må fortsat nøjes med den ensidige erklæring fra arbejdsgiverne om, hvordan man vil lønne og behandle lønmodtagerfreelancere.

Forhandlingerne gik næsten et halvt år over tid, og der måtte et konfliktvarsel fra DJ og et lockoutvarsel fra TV2 Regionerne til, før der kort før en konflikt skulle gå i gang blev indgået en aftale.

Til Regionernes ros skal siges, at de overholder den ensidige erklæring, der indeholder retningslinjer for løn, arbejdstid og visse sociale goder. I 2013 fik vi én lille forbedring ind i erklæringen, nemlig bedre muligheder for mandlige lønmodtagerfreelancere til at placere deres barsel. Med hensyn til løn- og øvrige arbejdsvilkår følger erklæringen de resultater, som de fastansatte har opnået. 2,2 procent over to år, hvoraf der skal forhandles om ca. halvdelen.

Husk at freelancere også kan forhandle løn. Og husk især, at tillidsrepræsentanten på den enkelte station også er freelancerens repræsentant og meget gerne vil hjælpe.

FLG vil i det kommende år diskutere med DJ og TV 2 Regionernes tillidsfolk, hvordan vi får en (arbejdsretlig) bindende overenskomst eller aftale for lønmodtagerfreelancere på TV2 Regionerne. Vigtigt er, at FLG får en baggrundsgruppe af freelancere på TV2 Regionerne til at bakke arbejdet op. Det har i de foregående forhandlinger ikke været muligt at finde interesserede freelancere.

Freelanceforhold presset bagud af de fastansatte

Tillidsrepræsentanterne har i de tre overenskomstperioder, hvor Foreningen af TV2 Regionerne har været selvstændig forhandlingspart, bakket op om freelancernes krav. De har betinget sig at have indflydelse på ordlyden i den ensidige erklæring, før man ville underskrive en overenskomst for fastansatte. Der har dog ikke været vilje til at sætte overenskomsten for de fastansatte på spil for at prøve at tvinge en freelanceaftale igennem.

I overenskomstforhandlingerne 2013 kom forhold for freelancere lidt i baggrunden sammenlignet med tidligere forhandlinger. Årsagen var, at Regionernes 24-timers kanaler havde presset alle medarbejdere, faste som freelancere, så meget, at de fastansatte ville anerkendes for deres arbejde – både med løn og bedre arbejdsvilkår. Forhandlingerne koncentreredes derfor først og fremmest om de fastansattes vilkår – som jo smitter af på freelancernes løn og vilkår.

TV2 Danmark-forhandlingerne

Af Hanne Fokdal Barnekow

TV2 Danmark-forhandlingerne afsluttedes den 1. marts 2013. Jeg deltog i forhandlingsforløbet for FreelanceGruppen. Nogle seje forhandlinger endte med et forlig, som gav 2,2 % på lønnen over 2 år – en lønstigning som også omfatter freelancere.

For freelancerne kom vi med de samme ønsker, som vi nu har fremført i flere år. Det er ønsker om ændringer i "Erklæringen", som er TV2 Danmarks ensidige erklæring af, hvilke vilkår de vil praktisere for freelancere på timeløn.

Det ligger i det ensidige, at freelancevilkårene ikke er til forhandling. TV2 Danmarks forhandlingsledere mener det alvorligt og lytter kun modvilligt til freelanceønskerne/kravene. Som altså også i 2013 drejede sig om, at få "erklæringen" ændret til en gensidig aftale eller til en del af overenskomsten mellem TV2 Danmark og DJ, at få opsigelsesreglerne (erklæringens punkt 12) ændret, så alle uanset jobfunktion er omfattet af funktionærloven, at få en ændring af årsnormen (erklæringens punkt 2) fra 1773 timer til 1753 timer og endelig at få den årlige rundsum til DJs Ophavsretsfond (erklæringens punkt 5) hævet, så den følger udviklingen hos de fastansatte, den såkaldte rundsum.

Forhandlingsresultatet gav et løft på 90.000 kr. til 180.000 kr. på den årlige rundsum – et noget mindre relativt løft end de fastansatte. Vi fik ikke ændret årsnormen, og dermed timelønnen, og vi fik ikke ændret på opsigelsesbetingelserne.

Ønsket om at få ændret erklæringens status handler om ideologi. Så det sker næppe, før der findes noget ideologi at bytte med. Og det stiller igen krav til de TV2-fastansatte, som jo er dem, der har noget at bytte med. De skal være med på betydningen af, at freelancevilkår forhandles solidarisk.

I en sen nattetime i forhandlingernes sidste runde, fremprovokeret af en sådan ideologisk hårdknode, opstod diskussionen i forhandlingsgruppen. Det er nemlig ikke kun ideologi for arbejdsgiverne, det er det også for os andre, forhandlere og kolleger. Det tager tid at få en

fælles bevidsthed om freelancevilkårenes betydning for en arbejdsplads. Men vi nåede i nattetimen frem til at tilbuddet om en freelance-paragraf blev lagt på bordet. De overraskede TV2-forhandlere afviste det dog høfligst.

Slutresultatet som helhed øger forskellen imellem fastansatte og freelancere. En udvikling, som har været i gang længe og overalt. De fastansatte som ser, at der bliver færre fastansatte og flere freelancere på arbejdspladsen, bliver bekymrede for fremtiden.

Men vi tror, at den proces der er i gang i DJ med freelancestrategien og en aftalestrategi, der er på vej, vil skærpe debatten om freelancevilkårenes rolle i overenskomstforhandlingerne – og det vil sikkert også sætte præg på forhandlingerne på TV2.

FreelanceGruppens hjemmeside

Af Jens Anders Wejsmark Sørensen

Vores nye platform er ikke længere så ny! Den er faktisk blevet mere end halvanden år gammel. Og har konstant udviklet sig, siden den gik i luften 6. juni 2012. Blandt andet har vi i 2013 fået en FAQ og plug-ins til Facebook og Twitter. Bestyrelsen har i 2013 nedsat et udvalg, der løbende debatterer og evaluerer hjemmesiden med henblik på, at den på bedst mulig måde informerer og inspirerer, giver udtryk for den fagpolitiske ageren – og fortæller de gode historier.

Der er i gennemsnit omkring 4.000 besøg hver måned, heraf er cirka 2.500 unikke. Med et gennemsnit på to sidevisninger pr. besøg, er der omkring 8.000 sidevisninger, hvoraf 15 procent udgøres af forsiden.

Vi får (stadig) mange henvendelser, der for en meget stor del går på praktiske spørgsmål. Bestyrelsen og webredaktøren er også altid åbne for input til forbedringer, og vi bestræber os fortsat (og altid) på at lave forbedringer, der kan gøre vores webunivers endnu mere tilgængeligt og overskueligt.

Kurser i 2013

Af Helene Bagger

Jubelår for 'kursusafdelingen'

Det har været et rigtig godt år for vores kurser. Vi har haft 327 freelancere igennem på endages kurser, især om at udvikle sin skrivestil, og om at lave en forretning ud af det, fordelt på København og Århus. Som noget nyt også i Kolding, der har været et prøveprojekt for at afdække om trekantsområdet gav et bedre fremmøde end i Århus.

Forårets to ture til Ukraine og Bolivia er omtalt andetsteds.

Derudover har vi haft freelanceseminar i Vejle (også omtalt andetsteds), som blev udsolgt på meget kort tid. En del freelancere tog også turen til det Nordiske Seminar i Finland. Det er altid en inspiration at møde kollegaer fra andre lande.

Vi har prøvet at finde nye og yngre kræfter til at afholde nogle af vores kurser, hvilket har været en stor succes. Blandt andet har 'Strup & Strup' trukket fulde huse til deres kurser, og Tour de Force, med Karen Lumholt, har også været en stor succes.

Vi er altid åbne overfor nye ideer til kurser – både til vores endagskurser og seminar.

Internationalt arbejde

af Ota Tiefenböck

Freelancekonference i Prag

Bestyrelsen har, med undertegnede som ansvarlig, siden foråret 2013 sammen med tjekkernes freelance-formand Vaclav Bruzek, arbejdet på at udvikle idéen om at arrangere en international konference for freelancere fra EU i Prag.

Vores tanke er, at invitere et antal journalister fra hvert EU land samt 1-2 personer fra lande omfattet af EU-programmet Partnerskab mod Øst som gæster til en 2-3 dages konference/seminar i Prag. Formålet med konferencen er at skabe kontakt mellem freelancere i EU, danne et netværk, hvor vi kan møde hinanden, udveksle erfaringer m.m., og eventuelt oprette en organisation for freelancere.

Vaclav Bruzek og jeg har mødtes personligt flere gange i løbet af sommeren 2013, og har efterfølgende kommunikeret via mail. Vi har indhentet forhåndstilsagn om støtte fra flere organisationer, herunder EU og Czech Tourism. Undertegnede har ligeledes drøftet idéen med DJS formand Mogens Blicher Bjerregaard, som er positivt indstillet over for vores tiltag, og som vil overveje, hvordan EFJ kan støtte og være en del af projektet. Han opfordrer os også til at søge penge i de puljer, DJ har til den type arrangementer.

Vaclav og jeg har derefter ønsket at oprette en planlægningskomite, som skal arbejde med idéen for alvor. Altså give den form, videreudvikle den, skaffe penge osv. Vores tanke er blandt andet at have vores nordiske venner med i komiteen. Vi har derfor opfordret de norske, svenske og finske freelancegrupper til hver at stille med en repræsentant. Der står sagen nu. Den nordiske koordinator har forslået, at vi tager temaet op ved nordisk topmøde i Danmark i maj måned.